

Sürdürülebilir Kalkınma Mali Teşvikler ve Mikron Girişimcilik

Yrd.Doç.Dr. Osman SİRKECİ

Giresun Üniversitesi Sivil Havacılık Yüksekokulu Öğretim Üyesi
osmansirkeci@gmail.com

ÖZET:

Küresel ve lokal boyutları ile ekonomik ve siyasi çalkantılar, yeniden yapılanışların egemen olduğu bir süreçten geçilmektedir. Tüm yer küreyi, birçok sektörü ve toplumsal tabakayı etkisi altına almış bulunan savaş ekonomisi veya savaşarak sağlanan yeni tüketim, üretim ve istihdam yaratma yaklaşımları adı konmadan etkinleşerek devam etmektedir. Bu koşullar kaçınılmaz olarak mikro düzeyde her iktisâdi birimi, işletmeyi, kurumu ve makro düzeyde devletleri ve uluslararası kuruluşları mali, siyasi ve diğer boyutlarıyla sürekli çıkış yolları, alternatif arayışlarına sürüklemektedir. Sürekli devinim halinde bulunan bu tablo içinde mikro işletmeler ve mikro girişimciler, KOBİ'lerin en kitlesel ana gövdesi olarak 1970'lerden günümüze uzanan son kırk yılda giderek artan bir ağırlıkla gündemin ana konusunu oluşturmaya devam etmektedirler.

Birçok çelişkili karşıtlıkları da içinde barındıran KOBİ'ler ve özelde mikro işletmeler konusu çeşitli politik-ekonomik yaklaşımlar, çıkar grupları ve çıkar örgütleri tarafından doğrudan taraf veya karşıt taraflar olarak ya da dolaylı ilgi nedeni ile sıkça gündem konusu yapılmakta ve ele alınmaktadır.

KOBİLER – Mikro İşletmeler Mikron Girişimlerin Görünürlüğü

KOBİ'lerin, özellikle mikro KOBİ'lerin sorunlarının ve çözüm arayışlarının ele alınmaya başlandığı ilk yıllardan, son aylarda iletişim ortamlarında yer alan çeşitli çalışmalarda ve makalelerde, akademik ve politik söylemlerde, tespitlerde ve önermelerde gereken ciddiyette bilimsel ve sosyal sorumluluk anlayışı ile ele alınamayışı yerel ve küresel olarak belirgin bir kısır

döngüye neden olmaktadır. Bu kısır döngünün bir başka temel nedeni ise çıkar gruplarının ve lobilerin toplam nüfusun yedide birini oluşturan bu dinamik, devingen ve zengin kitlesel küme ile olan ilişkileri ve çelişkilerinde yatmaktadır. Genellikle sosyal-politik-iktisadi yaşamın doğal bir gereği ve ürünü olarak mevcut olguya kendi çıkarları açısından bakıyor olmalarının araştırmacılar ve bilim insanları tarafından sıklıkla yadsınıyor veya fark edilemiyor olması ortaya çıkan sonuçların hata payını arttırmaktadır.

KOBİlerin Ana Kümesi – Mikro İşletmeler Mikron Girişimler

Genel kabul gören küresel bir yaklaşım ile 2000 yılından bu yana hangi sektörde olursa olsun her türlü iktisadi faaliyet KOBİ kapsamında ele alınmaya ve tasnif edilmeye başlanmıştır. Geçtiğimiz yıllarda yapılan birçok çalışmada yerleşik alışkanlıklar ve piyasa ihtiyaçları gereği olarak KOBİ kümesinin bütününe ele alınmasının amaçlandığı görülmektedir. Buna rağmen detaylı incelemelerde ve yorumlarda ana gövdenin en önemli bileşenlerinden tarım sektörü, kayıtdışı kesim, çok küçük esnaf ve kendi nam ve hesabına çalışan sanatkârlar ve serbest meslek sahipleri ciddi gerekçeler gösterilmeksizin inceleme kapsamı dışında bırakılmaktadırlar.

Sabit ve Mobil Girişimler

Özellikle istihdam, teşvikler, gelişim ve kalkınma ekonomisi, maliye politikaları ve araçları ele alınırken, “kayıtdışılık saplantısı” ve “vergi kaybı” gibi kalıplara sıkıştırılan aktif iktisadi küme dışsallaştırılmaktadır.

Son yıllarda Hindistan’dan ABD’lerine kadar organize olmaya, yasa ve yönetmeliklerle korunmaya ve teşvik kapsamına alınan özellikle mobil girişimciler, sokak satıcıları, gevrekçiler, seyyar satıcılar, baloncular, pilavcılar, mısırçılar ve benzerlerinden oluşan milyarlık küme taşıdığı öneme yakın ilgi konusu olmaya başlamış bulunmaktadır.

KOBİ kümesinin sosyo-ekonomik yapının önemli bir bileşeni olması öncelikli olarak bu toplumsal-ekonomik tabakanın nicel boyutlarının ve ölçeğinin mutlaka belirlenmesini gerektirmektedir. Diğer yanıltıcı birçok çalışma ve yorum karşısında ancak bu yaklaşım tarzı ile öne sürülen önermelerin tüm kümeyi kapsayabilmesi, subjektif kalma riskinden kurtulması ve evrensel bilimsel nitelik kazanması amacına erişilmesi mümkün olabilir.

Bir bütün olarak tüm KOBİ kümesinin yoğun ilgiye uğradığı bu koşullarda karşıt yaklaşımlar arasında ve karşıtlıkları gözden kaybetmeden mikron girişimleri ve teşvik politikalarını ve araçlarını ele almak kaçınılmaz bir ön koşul olarak karşımıza çıkmaktadır. İsabetli sonuçlara, tespit ve çözüm önerilerine ulaşabilmek ancak bu yaklaşımla mümkün olabilmektedir.

Küresel iktisâdi ilişkileri belirleyen piyasa ekonomisi sisteminde baş gösteren ağır ekonomik ve sosyal tahribatın etkilerini yok edeceği iddiasıyla uygulanmaya çalışılan uzlaşmacı, sosyal refahçı, Keynes'çi ekonomi politikaların sistemi yeni atılımlara ve yeni açılımlara götüremeyeceği süreklilik haline gelen krizler nedeni ile görülmüştür.

Tek kutuplu dünyaya doğru evrilen süreç ve yeni pazarların oluşmasının sağladığı rahatlık ve birçok ülkede biriken sermayenin daha kısa sürede daha fazla kara ulaşma hedefi ile hareketlenen ve aktifleştirilen piyasaların yeni yatırımlarla üretime ve arzu edilen yüksek karlılıklara ulaşmak için yeterli olmadığı anlaşılmış bulunmaktadır.

Girişimcilik ve Teşviklere Yen Yaklaşım

Son yıllara damgasını vuran bu sürekli kriz ortamında yaşanılmakta olan süreci hem çok küçük birimler şeklindeki mal ve hizmet üretimi ile hem de tüketim hacmini artırıcı etkisi hesabı ile modern girişimcilik yaklaşımlarının da desteğini alarak daralan ve durağanlaşan piyasaları hareketlendirmek kısa vadeli planların başından yer almaktadır.

Giderek artan girişimci faaliyetlerin, durgun ekonomileri harekete geçirmede önemli rol oynadığı ve yeni iş alanlarının oluşturulmasına ve istihdam sorunlarının çözümüne katkı sağladığı görülmektedir. Teknolojik gelişmenin ivmesini arttırmasında da girişimci faaliyetlerinin büyük rolü olduğu bilinmektedir. Küresel olarak yaşanmakta olan yeni ekonomik alt üst oluşlar sürecinde girişimcilik, çağımızın yükselen değerlerinin başında gelmektedir¹.

Bu yeni gelişmeler ve kavramlar ışığında girişimcilik, sadece iktisadi kuramlarla değil psikolojik ve sosyolojik yaklaşımlarla birlikte değerlendirildiği takdirde ancak doğru ve kapsamına uygun olarak tanımlanabilir.

¹ Ömer Aytaç ve Süleyman İlhan, "Girişimcilik ve Girişimci Kültür: Sosyolojik Bir Perspektif", Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, www.sosyalbil.selcuk.edu.tr/sos_mak/.../AYTAÇ,%20ÖMER.pdf, s. 101.

Toplumu oluşturan bireylerin yaşamlarını sürdürebilmek için ihtiyaç duydukları mal ve hizmetler ekonomik uğraşlar sonucu ortaya çıkarlar. Bunların ortaya konması, yaratılması için yapılan üretim faaliyetlerindeki klasik üretim faktörleri olan doğal kaynaklar, emek ve sermayenin yanında, bu üç temel üretim faktörünü uyumlu bir şekilde bir araya getiren dördüncü üretim faktörüne yani girişimciye ihtiyaç vardır. Klasik iktisatçıların pek fazla üzerinde durmadığı ancak tarihsel olarak ekonomik sürecin ve dolayısıyla da ekonomik araştırmanın temel merkezi olduğu anlaşılan girişimciliğin ekonomik teorisinin temelleri 20. yüzyılda Joseph Schumpeter tarafından atılmıştır. 1923 İzmir İktisat Kongresi'nde olduğu gibi iyi niyetli “insanı girişimci yapmak” gibi hedefler yirminci yüzyılın başlarında yazılı kayıtlara geçse de girişimcilik özellikle 1980’li yıllar da büyük bir popülerite kazanmıştır. Bu dönemde birçok ülkenin girişimciliği teşvik etmek ve ekonominin lokomotifini durumuna getirmek üzere devlet programları hazırladıkları, altyapılarını geliştirmeye çalıştıkları görülmektedir².

Girişim Psikolojisi

Psikolojik yaklaşımda girişimcilik ileri derecede kişiselleşmiş bir aktivite olarak kabul edilir. Alison Morisson’a göre sıradan kabul gören insan tipinin ötesinde, bilinen yaşam ve üretim tarzlarına karşı gelen aykırılıkları ve marjinallikleri de şahsında barındıran girişimci kişilik, kendi vizyonunu ve hırslarını yansıtan üretken bir macera ve risk yaratmak için motive olur ve kendisini, toplumsal çevresini gözden geçirip yeniden yapılandırmaya, örgütlemeye ve dönüşüme hazırlar³.

Klasik yaklaşımın mekanik kavrayışının aksine girişimciliği kâr dışı motiflerle açıklayan kuramcılar arasında Schumpeter girişimcinin, kişisel önemsenme, sosyal kabul görme vb. ihtiyaçlardan da yüksek oranda etkilendiğini savunmuştur. Girişimsel davranışın, psikolojik güdüler tarafından da fazlasıyla etkilendiğini öne süren Schumpeter’e göre bir kişinin duyduğu “hanedanlık arzusu”, “yeni piyasaların, rakiplerin ve yaratıcılığın fatihi olma arzusu” gibi etkenler de insanları girişimsel eylem içinde olmaya itebilmektedir⁴.

² Burak Arzova, Uğur Yozgat, Mert Uydacı, “Türkiye’de Girişimcilik, 1999 Marmara Depremi ile 2000 ve 2001 Finansal Krizlerinin Etkileri”, **Caucasus and Cenrtal Asia in the Globalization Process İnternational Congres**, Bakü, Mayıs 2007, s.142.

³ Aytaç ve İlhan, a.g.m, s. 103-104.

⁴ Aytaç ve İlhan, a.g.m, s.105.

Psikolojik ve davranışsal yaklaşımlar, girişimcilerin, ekonomik değer üretmeye dönük tercihlerinin yöneldiği tutum ve davranışları ön planda ele almaktadırlar. Girişimciliği sosyolojik perspektifle ele alanlara göre ise, bireysel kararlar üzerinde sosyal yapının ve sosyal değişkenlerin etkileri daha belirleyicidir. Bu açıdan girişimcilik teorisinde tek belirleyici olarak kaba bireyciliğin (kişisel niteliklerin) esaslarını yücelten bir eğilimin egemen olmasının sorunun bilimsel ve objektif kavranmasını engellediği ileri sürülmektedir.

Bu egemen olan yorumlanış tarzı nedeni ile yakın zamanlara kadar, girişimcilik teorisinde baskın olan eğilim, girişimci bireyin niteliklerinden hareket etmektir. Oysa kaba bireyci yaklaşım ya da kişisel nitelikleri tek belirleyici faktör olarak ele alma anlayışı, çoğu zaman karar almayı etkileyen sosyal faktörlerin rolünü yadsımaya veya eksik kavramaya yol açmaktadır⁵. Sosyolojik açıdan girişimcilik toplumsal koşulların etkilediği ve biçim verdiği bir sosyo ekonomik faaliyet olarak değerlendirilmektedir. Kişi ve toplumsal çevre ilişkilerinin, bireylere sunduğu fırsatlar ve biçtiği roller, onları var olan koşullara uygun davranmaya ve toplumun kabul ettiği ekonomik statülerde sosyalleşmeye yönlendirir.

Sosyolojik yaklaşımda girişimcilik, etnisite, cinsiyet yaş ve eğitim durumuna göre negatif olduğu kadar pozitif olarak da etkilenmektedir. Almanya’da yaşayan Türk toplumundaki girişimcilerin faaliyet gösterdiği ekonomik alanların birbirine çok benzer olması bu kapsamda değerlendirilir. Batı Anadolu’daki “Mardinli Midyeciler” örneğinde olduğu gibi etnik topluluktan etkilenen birey o alt topluluğa ait olduğu düşünülen mesleklere daha yakın bir duruş sergilemektedir. Yirmi dokuz ülkede yapılan GEM (2001) araştırmasına göre, yeni kurulan şirketlerin sahiplerinin çoğu erkeklerden oluşmaktadır.

Ülkelere göre farklılık göstermekle birlikte çalışma ortalaması itibarıyla, erkekler kadınların iki katı daha fazla girişimcidirler. Örneğin, Brezilya ve İspanya’da erkekler kadınlardan 2 kat daha fazla girişimci iken bu oran Fransa’da 12’dir. Türkiye’de ise 2010 rakamları ile toplam 9 milyon 57 bin işveren, kendi hesabına çalışan ve ücretsiz aile işçisi içinde (2 milyon 811 bin) kadınların oranı yüzde 31’i oluşturmaktadır. Araştırma girişimcilerin en yoğun olduğu yaş grubunun, 25–34 yaş grubu olduğunu ortaya koymaktadır. ABD’de yapılan başka bir araştırmanın sonuçlarına göre girişimciler sanılanın daha fazla eğitim almış kişiler oldukları, ancak gördükleri eğitimden çok farklı alanlarda iş yaptıkları ortaya çıkmıştır. Girişimcilerin % 40 gibi önemli bir kısmı ortaokul

⁵ Aytaç ve İlhan, a.g.m, s.106.

sonrası eğitim göstergesine sahiptir⁶. Tüm bu veriler girişimcilik olgusunun neden çok disiplinli yaklaşımla ele alınmasının kaçınılmaz olduğunu ortaya koymaktadır.

Girişimciliğin Evrimsel Süreci

Tarihi insanlık tarihi kadar eski olan “girişimcilik”, insanlığın bilinen dönemlerinden bu yana ekonomik ve toplumsal gelişmede daima anahtar rol oynamış bir olgudur. İlk çağlardan beri, insanların sayısız gereksinimlerini karşılamak için toplayıcılık, avcılık, tarım, hayvancılık ve benzeri diğer çeşitli üretim faaliyetleri gerçekleştirilmiş, bu da girişimciliği ortaya çıkarmıştır. Kendi tarihinin başlangıç aşamalarında sadece kendisinin ve partnerinin gereksinimlerini temin etmek için emek gücünü kullanan insan doğasının gereği olarak yöneldiği toplu yaşam sürecinde grubun ihtiyaçlarının temini için de çalışma evresine geçmiştir. Doğal koşullar gereğince topluluklar halinde yaşama geçiş sürecine giren insanın ihtiyaçları da toplumsal bir muhteva kazanmaya başlamıştır. Girişimcilik ve kuramları, modern üretim aşamalarına ve yeni yönetim teknikleri kullanımına ulaşıncaya kadar çok çeşitli evrelerden geçmiştir⁷.

Topluluğun gereksinimleri için ve ihtiyaçtan fazla üretme aşaması el becerilerinde uzmanlaşmayı da beraberinde getirmiştir. Bu aşama bir yandan iş bölümünü pekiştirirken diğer yandan belirli işlerde yetkinleşmeye, uzmanlaşmaya ve el sanatlarının ortaya çıkmasına yol açmıştır. İlk zamanlarda takasla değişilen ihtiyaç fazlası ürünün, insan nüfusunun yoğunlaşması ile birlikte miktarları ve çeşitleri de artmaya başlayınca günümüzdeki ticaretin ilk biçimleri ortaya çıkmıştır.

Tüccarlar, ilk dönemlerde kervan yolları ile deniz yollarının bulunması ve taşımacılığın gelişimi sonucunda, uzun mesafeli ticaretin gelişimine paralel olarak girişimciliği ifade eden ekonomik etkenlikleri içinde barındıran faaliyetlere başlamış oldukları bilinmektedir. Deniz yollarının daha çok kullanılmaya başlanması, yeni keşifler ve ilmi icatların artmasıyla orta çağ boyunca varlığını ve etkinliğini devam ettirmiş olan girişimciler, daha uzaklara daha büyük ve çeşitli yatırımlara öncülük etmeye başlamışlardır⁸.

Köleci dönemden feodalizme ve imparatorluklar dönemine geçişle birlikte önceki çağlara göre büyük işlere adım atmış olan girişimcilerin faaliyetlerinin ve faaliyet alanlarının, daha da

⁶ Aytaç ve İlhan, a.g.m, s.106.

⁷ Bekir Parlak, “Yükselen Trend: Girişimcilik”, *tchayat Dergisi*, Sayı; Aralık 2004, 01.02.2005, <http://www.tchayat.org/modules.php?name=News&file=print&sid=58>, s.2.

⁸ Parlak, a.g.m., s.3.

yoğunlaştığı ve etkinliklerini arttığı gözlenmiştir. Ulus-devlet döneminde dönüşüme uğrayan girişimcilik olgusu ile birlikte girişimcilerde, uzun dönemli kâr beklentilerinin ön plâna çıktığı görülmektedir. Bu süreç girişimcilerin yeni ham madde arayışları, yeni teknik buluşlar ve bunların daha büyük imalat ve ticarî girişimlere uygulanması girişimleri ile devam etmiştir. Bu hızlı gelişim ihtiyaca uygun iktisadi örgütlenmelerin ortaya çıkışını da gerektirmiştir⁹. Teorik kavramlar arasına çok sonraları girecek olan girişimciliğin köklerine bu tarihsel süreçte rastlanmaktadır.

Yenilikçi Girişimcilik

“Yenilikçilik-icatçılık”, “Yeni işletmelerin doğması-büyümesi”, “Yeni iş alanları oluşturma” bakımından girişimciliğin önemi çok büyüktür. Optimal emek istihdamı hedeflerine ulaşamamış olmakla birlikte giderek artan yenilikçi girişimcilik faaliyetleri, durgun endüstrileri harekete geçirmiş ve yeni iş alanları temin ederek, hissedilir işsizlik sorunlarını azaltma eğilimi yaratmıştır. Bu gelişmeler yenilikçi girişimciliği, teknolojik ilerlemenin hızlandırıcısı olarak yeniden keşfedilmesine neden olmuştur. Dolayısı ile ayırım yapılmaksızın merkez veya az gelişmiş ekonomilerde girişimcilik faaliyetlerinin mümkün olan her türlü araçla teşvik edilip desteklenerek geliştirilmesi, ekonomik büyümenin, istikrarın özel ve öncelikli bir koşulu olarak önerilmektedir¹⁰.

Ekonomik Gelişim Vizyonunda Teşvikler ve Girişimcilik

Ekonomik gelişme ile girişimciliğin desteklenmesi ve rekabetin teşviki arasında paralel bir ilişki vardır. Girişimciler bir yandan işlerini büyütürken, bir yandan da içinde yaşadıkları toplumun ekonomik gücünü büyütmede, bölgesel kalkınmayı ve kentsel gelişmeyi tetiklemektedirler. Büyüme makinesi olarak da adlandırılan girişimcilerin önünün açılması ve engellerin kaldırılması ile ekonomik kalkınmanın hızlanmasına, işsizliğin azaltılmasına ve refahın büyüyüp yaygınlaşmasına hizmet edildiği bilinmektedir¹¹.

Yeni yaklaşım perspektifi ile girişimciliği özendirme amaçlı bir diğer yöntem de başarısızlığı (iflâsı) çok ağır cezalandırmamak şeklinde gündeme gelmektedir. Geçtiğimiz yıllarda Fransa, İtalya ve İsviçre gibi ülkeler, iflâs eden firmaların yöneticilerine, yönetim kurulu üyelerine ve

⁹ Parlak, a.g.m., s.3.

¹⁰ Parlak, a.g.m., s.5.

¹¹ Parlak, a.g.m., s.6.

ortaklarına uygulanan cezalandırıcı mevzuatı ciddi anlamda hafiflettiler. Singapur'da ise sadece mali ve ekonomik önlemlerle yetinilmedi, daha da ileri gidilerek, müflis firmaların ve girişimcilerin toplumsal olarak da yeniden kabulünü sağlamak için, adına Zümrüdüanka¹² Ödülü denilen bir ödül programı başlatılmıştır. Bu ödül her yıl, daha önce işini batırıp da yeniden ayağa kalkabilen ve yeni girişiminde ciddi başarı elde edebilenlere verilmektedir. Ödülü alanlar ise medya aracılığı ile geniş kitlelere duyurulmakta ve dolayısı ile kamuoyunda iflasa karşı duyulan korku bu ödül vasıtası ile yerini girişimciliği teşvik edici cesarete bırakmaktadır¹³.

SONUÇ:

Literatür taramaları, hedef kümeye dahil bireylerle yapılan doğrudan görüşmeler, medya da yer alan magazinsel haberlerde yer alan problematik ifadeler bu konuda yapılacak çalışmaların problemlerin çözümüne hizmet edecek öneriler geliştirici sonuçlara olan ihtiyacı göstermektedir.

Ayrıca tek tek münferit işler ve kişiler olarak görmezden gelinebilirliği yüksek ancak bilimsel yaklaşımın önemini de çok açık bir şekilde ortaya koyduğu gibi örneğin ulusal boyutları ile Türkiye'deki seyyar satıcıların 5-6 milyonluk bir rakam olarak tahmin edildiği, küresel olarak ise 2 milyara ulaşan bu kümenin yine günlük 50-100 \$ABD ciro yaptıkları varsayılarak yıllık 20 trilyon ABD\$ gibi rakamın ortaya çıkması konunun incelenmesinin önemine işaret etmektedir.

Konunun çözüm ihtiyacı göstermesinin bir başka belirtisi de asıl olarak maddi gerekçeler taşıyan günlük sosyal çelişkilere, belediye, esnaf ve seyyar satıcı çatışmalarına dönüşüyor olmasıdır. Bu çatışmalı durumun kalıcı ve barışçı bir çözüme kavuşturulması bu çalışmaların yaygınlaşarak sebepleri ve sonuçları ile ulaşılabilecek çözüm önerilerinde buluşmayla mümkün olabilecektir.

Sonuç olarak sürdürülebilir Sosyo Ekonomik kalkınma ve gelişimin temel kaldıraçlarından en kapsamlısı ve kavrayıcısı reel bir gerçeklik olarak hiçbir kamusal desteğe ve teşvike bağımlı olmaksızın milyarlık kitlelerin kendileri için istihdam olanağı sunan Mikro ve Mikron Girişimciler kümesi tüm çıplaklığı ve el değmemeşliği ile ortaya çıkmaktadır. Küresel olarak 2 milyar kişilik bir sayıya ulaştığı tahmin edilen bu küme ayrıca yardımcı eleman ihtiyacı vesilesi ile aileden veya dışarıdan ek istihdamın da yaratılmasına kaynaklık etmektedir.

¹² Mitolojide Zümrüdüanka, küllerinden yeniden doğan efsanevi kuş olarak bilinmektedir.

¹³ Arman Kırım, "Yeni Girişimciliği Teşvik Etmeliyiz", 27.01.2010 tarihli [Türkiye Gazetesi](http://www.turkiyegazetesi.com), <http://www.turkiyegazetesi.com>, (12.01.2010).

Sürdürülebilir Sosyo-ekonomik kalkınma ve gelişimin temel kaldıraçlarından en kapsamlısı ve kavrayıcısı reel bir gerçeklik olarak hiçbir kamusal desteğe ve teşvike bağımlı olmaksızın milyarlık kitlelerin kendileri için istihdam olanağı sunan Mikro ve Mikron Girişimciler kümesi tüm çıplaklığı ve el değmemişliği ile ortaya çıkmaktadır. Küresel olarak 2 milyar kişilik bir sayıya ulaştığı tahmin edilen bu küme ayrıca yardımcı eleman ihtiyacı vesilesi ile aileden veya dışarıdan ek istihdamın da yaratılmasına kaynaklık etmektedir.

Kaynakça

- Aytaç, Ö., & İlhan, S. (2008). *Girişimcilik ve Girişimci Kültür: Sosyolojik Bir Perspektif*. Kayseri: Selçuk Üniversitesi. Mayıs 10, 2013 tarihinde www.sosyalbil.selcuk.edu.tr adresinden alındı
- Burak Arzova, U. Y. (2007). *Türkiye’de Girişimcilik, 1999 Marmara Depremi ile 2000 ve 2001 Finansal Krizlerinin Etkileri*. Bakü: Caucasus and Cenrtal Asia in the Globalization Process İnternational Congres. Mayıs 25, 2008 tarihinde alındı
- Kırım, A. (2010). *Yeni Girişimciliği Teşvik Etmeliyiz*. Türkiye Gazetesi. Ocak 12, 2010 tarihinde <http://www.turkiyegazetesi.com> adresinden alındı
- Parlak, B. (2004). *Yükselen Trend: Girişimcilik*. tchayat Dergisi. Mayıs 12, 2010 tarihinde <http://www.tchayat.org> adresinden alındı

Kent Akademisi